

Ps 65, 2
Votum/groet; Ps 65: 1, 2 (alt. LB 283); gebed; lezen Ps 65 / 1Kon 19, 9-13; LB 892; preek; Opw 727 (evt luisterlied https://www.youtube.com/watch?v=9aiPlvWGxGY ; gebed; gelbel WK 305; gebed; collecte; GK 163; zegen
Of: luisterlied met 'The Fruit of Silence': https://www.youtube.com/watch?v=vPsKbB7qeJk
Bergschenhoek 1.7.2019 / Bodegraven 28.4.2019 / Alphen ad Rijn 19.1.2020 – in herziene vorm:

Voor U is stilte een lofzang **dia**

Kun je even stil zijn? Dat heb ik boven deze preek gezet. Laten we het eens proberen. Even stil zijn. Nu. Je ogen dicht wat mij betreft. Gewoon stil. Een minuut of zo. ... Nou, hoe was dat? Vond je het fijn? Vond je het gek? Lukte het om echt even stil te zijn? Niet te praten, niet te denken?

dia Misschien denk je nu: waar slaat dít nou weer op? Nou, het slaat op Psalm 65, 2. Psalm 65 begint met stilte. Niet in de NBV. Daar staat: *'U komt de lof toe'*, vers 2. Maar dat is een vertaalkwestie. De letterlijke tekst van het Hebreeuws zegt daar: *'Voor u is stilte een lofzang'*. In oudere vertalingen staat het dan ook zo: *'U komt stilheid toe, een lofzang'* (NV 1951), *'De lofzang is stilheid tot u'* (SV). Volgens mij is dat wat er staat. Onze stilte is een lofzang voor u. Fascinerende gedachte vind ik dat. Dat ene minuutje stilte is net zoveel een lofzang voor God als het meest uitbundig gezongen lied...

Dia Vandaar: *kun je even stil zijn?* Welke plek heeft stilte in jouw leven, in jouw omgang met God? En in Gods omgang met ons? Wat kan stilte jou en mij geven?¹

Stilte is moeilijk **dia**

Psalm 65 begint met stilte dus. Stil zijn is de basis van het lied. Het fundament waaruit de rest ontspringt. Komen bij God, zingen tot God, God zien, ervaren, met Hem leven

¹ Inspiratie vond ik in: Luigi Gioia, *Aangeraakt door God. Leven in gebed*, in: *OnderWeg* nr. 5, jg 5, 2-3-2019, 'Kun je even stil zijn?', in: Jos Douma, Anselm Grün e.a., *Samen luisteren in de stilte* (over lectio divina), in: Leanne Post, *Van stress naar stilte. 10 Bijbelstudies over het vinden van rust in ons drukke leven*, of in: Anselm Grün, *Leven uit de stilte*.

– het begint met stilte. Maar vaak vinden wij stilte moeilijk. Het klinkt makkelijk. Wees even stil. Even een tijdje niks zeggen, niks doen, niks hoeven. Klinkt aanlokkelijk. Vakantie-achtig. Maar het is dus bizar moeilijk.

Om te beginnen, vind maar eens een plek in onze wereld vol lawaai en geluid, waar het echt stil is. Overal zijn mensen die iets van je willen. Er komt een mailtje. Je telefoon piept – er is een whatsappje binnen gekomen. Iemand roept je van beneden. Om stil te worden moet je alles uitschakelen, nergens op reageren.

En dan ben je even ergens stil op een rustig plekje, probeer dan maar eens stil te worden in je hoofd. Mijn gedachten beginnen alle kanten op te stuiteren. Ik kan alleen maar denken aan wat er moet gebeuren, wat ik wil doen. Echt stil zijn? Niet praten, niet denken, alleen maar stil, met jezelf, met God?

En als je het doet, begin je onrustig te draaien. Ik wel. Ik ben nu vijf minuten stil. Is dat geen verloren tijd? Ik heb niks bereikt, niks gedaan, ben niet productief bezig geweest. Wat is er goed aan stil zijn? Met stil zitten bereik je niks. Wie wordt daar beter van? Stil zijn met en voor God is moeilijk. In Psalm 65 is het de basis. Het fundament van zingen tot God, omgaan met God. Zonder fundament kun je niet bouwen. Dat weten we. Maar kom ik aan die basis toe? En jij, kom jij aan die basis toe?

Maar soms ook mooi dia

Stilte vinden we dus vaak moeilijk. Onbehaaglijk misschien zelfs. Toch voelen we allemaal de behoefte aan stilte op zijn tijd. Even een moment van rust op een drukke dag of een paar weken rust in de vakantie. We hebben zulke stilte nodig. Veel mensen gaan gebukt onder werkstress en levensdruk. Te weinig ontspanning, te veel druk. Zo goed is dat allemaal niet. Dus, we verlangen naar rust, naar stilte. We zijn blij met vakantie, maar hoe geef je nou in je leven van elke dag invulling aan stilte?

Want er is stilte die heel mooi kan zijn. Denk bv aan de stilte bij dodenherdenkingen. Even alles stil. Alleen vogels hoor je nog. Verder stilte. Een stilte die niet leeg is, maar zich vult met gedachten.

De prachtigste dingen kunnen gebeuren in stilte. Als er niets gezegd of gedaan wordt. Je geniet met je lief van een prachtige zonsondergang aan zee, of een schitterend bergpanorama. Je ontvangt zonder woorden een omhelzing, een liefdevol gebaar. Woorden maken zo'n moment alleen maar kapot. Zeg liever niks. Geniet van het moment. Soms zegt stilte meer dan duizend woorden.

dia Daarom lazen we die verzen uit 1Koningen 19. Zo'n prachtig moment is dat. Elia, de profeet, komt afgepeigerd en moegestreden aan bij de berg Sinaï. Eigenlijk heeft hij een soort burnout. Ik heb alles gegeven en niks heeft geholpen. En God schiet zijn moegestreden profeet te hulp. 'Kom naar buiten', zegt God, 'Ik zal naar je toe komen'. En dan is er eerst donder en geweld, aardbeving, wind, vuur. Elia is omringd door lawaai. Maar God is daarin niet. Dan is er het *suizen van een zachte koelte*. Stilte. Elia weet: daarin is God. En Elia komt bij God staan. Samen in de stilte.

Dat is de stilte van Psalm 65. De stilte die meer zegt dan duizend woorden. Geen lege stilte. Maar stilte gevuld met God. Geen afwezigheid van geluid, maar aanwezigheid van liefde. Nabijheid. Elia met God. Zo ook de dichter van Psalm 65 in Gods nabijheid. In stilte kom ik naar U toe. Ik zeg even niks. En weet u daarom pas echt dichtbij, dichterbij dan duizend woorden u ooit kunnen brengen. Ik ben stil. Ik geniet van uw liefdevolle aanwezigheid en nabijheid.

Alleen in stilte kun je ontvangen **dia**

Stilte kan dus iets heel moois hebben. Maar het gaat nog verder. Stilte is niet alleen mooi, maar ook nodig. Onontbeerlijk in je leven met God. Want alleen in stilte kun je ontvangen. Iemand zei eens: *'Stilte is de zendtijd van de Geest'*. Treffend gezegd. Wil je horen wat de Heilige Geest te zeggen heeft, wil je horen wat God aan jou kwijt wil, dan moet je eerst op Hem afstemmen, voor Hem open gaan staan. En dus stilte zoeken, stil worden, ruimte maken dat Hij kan spreken.

Heel logisch eigenlijk. Stel je voor dat jij iets wilt zeggen tegen je man, je vrouw, je kind, of wie dan ook, maar hij of zij is zelf de hele tijd druk aan het praten, hard in het rond aan het rennen, met pannen aan het kletteren... Dan kun je niks kwijt. Of je moet heel hard gaan schreeuwen of zo. Maar zo is God niet. Hij komt in het suizen van een zachte koelte. Hij wil jou en mij niet overstemmen, maar tot jouw en mijn hart spreken. Kun je even stil zijn – zodat je kunt horen wat Hij te zeggen heeft?

Het zet me tot nadenken. Ik ben predikant. Ik wil Gods woorden doorgeven. Maar die moet ik dan wel zelf eerst ontvangen. Ben ik zelf eerst stil voor God? Neem ik de tijd om op Hem af te stemmen, zodat Hij mij zijn woorden in het hart kan leggen? Of knal ik meteen achter mijn pc, lees ik vijf boeken, ga ik nadenken over wat en hoe ik de dingen wil zeggen? Dat is wel vaak zoals het gaat.

Maar Psalm 65 begint met stilte. Omdat alleen in stilte kan worden ontvangen. Dat zie je mooi terug in de psalm. Vanuit de stilte ontvouwt zich Davids lied. Er gebeurt iets. Hij wordt zich bewust van God, van hemzelf. Kijk nou, zegt hij, ik ben maar een klein zondig mens. Maar bij God is vergeving. Ik mag in zijn nabijheid komen. En kijk hoe Hij is. Hij redt ons, mensen. Hij is *in control* in ons woelige bestaan. Hij houdt alles vast. Hij brengt de stormen tot bedaren. Hij zorgt voor het land. Hij zorgt voor mij. Hij is geweldig, deze God van mij. Mijn ogen zien het. Maar ik ontdek het in de stilte. Ik ga het pas echt zien en beleven, als ik stil word voor God!

Golgota dia

Alleen in stilte kun je ontvangen... Ik denk even verder. Is dat niet ook de kern van alles wat God te zeggen heeft, tegen mij, tegen ons mensen, in de Bijbel? De kern... Dan denk ik meteen aan Jezus aan het kruis. Het belangrijkste moment in de geschiedenis van hemel en aarde. Maar precies daar zet God ons mensen met elkaar stil. Je kunt niks zeggen of doen. op Golgotha kun je alleen maar ontvangen. Alles is stil. Behalve Hij aan het kruis die zijn nood uitschreeuwt: *Waarom verlaat U mij?* Zelfs de schepping houdt zijn adem in. Drie uur duisternis. De vogels zingen niet. De zon is weg. Alles stil. En nooit heeft God harder geroepen. Meer gezegd dan toen. In die zwijgende duisternis die alleen doorboord wordt door de stem van Jezus. Kunnen jullie alsjeblieft even stil zijn?! Gewoon je mond houden? Om te horen wat Ik zeg? Ik maak het goed met jullie! Ik heb jullie lief! Ik laat jullie nooit alleen! Horen wij wat God zegt?

Kun je even stil zijn? dia

Vandaar dus: kun je even stil zijn? Stil zijn, echt stil, niks zeggen, niks doen, God laten komen? Moeilijk. Ja. Zou er onder onze moeite ook kunnen zitten dat wij mensen

onzelf pas waardevol vinden, als wij bezig zijn, dingen doen, praten, rennen? Wie ben ik nog, als ik stil ben en niks doe? Misschien herken je het...

Ik denk dat wij vandaag allemaal veel te veel nadruk leggen op wat wij doen en wat wij zeggen. Denken we met elkaar dat je pas nuttig bezig bent als jij iets doet. Dat God iets met jou kan als jij actief bent. Dat God jou ziet staan – vanwege de drukte die je maakt... Dat er dan pas iets gebeurt, als wij praten, als wij in actie zijn. We verleren de stilte. De stilte waarin we ontvangen. De stilte waarin God tot mij en jou kan komen en zeggen: Ik heb je onvoorwaardelijk lief. Jouw drukte, jouw lawaai voegen er niks aan toe, doen er niks aan af. Ontvang jij nou maar. Ga jij maar even niks doen en niks zeggen om te kunnen ontdekken wie Ik echt ben!

En wij maar praten en doen. Zou het niet mooi zijn, belangrijk, om stilte te leren, wij in ons drukke leven? Zou het niet mooi zijn, belangrijk, als we juist hier in de kerk plek maken voor stilte, stilte leren? Hoe vaak stralen we uit: ook in de kerk moet er veel gezegd en gedaan worden. Kunnen we even stil zijn? Als tegengas in onze wereld met zijn herrie en lawaai. Als medicijn voor opgejaagde zielen. Hier zijn we stil. Misschien maar even. Niks zeggen, niks zingen. Stilte is immers een lofzang voor God. Wij zijn stil, want dit weten wij: onze woorden, onze daden redden ons niet, veranderen de wereld niet... Ik weet nog niet precies hoe je dat kunt doen. Maar er groeit een verlangen bij mij: een kerk, kerkdiensten, ons leven met God waarin *'less is more'*. Minder onze woorden, onze daden, ons geluid, onze plannen en doelen. En meer stilte, verstillings, stil worden, samen God zoeken in de stilte. Minder ik, meer Hij.

Vandaar: *Kun je even stil zijn?*

Amen